



1931 жылдың 4 қазанынан
бастап шығады

ҚАЗДАУЫСТЫ ҚАЗЫБЕК БИ: СӨЗДІҢ АТАСЫ – БІРЛІК, АНАСЫ – ШЫНДЫҚ

ORTALYQ QAZAQSTAN

ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСТЫҚ ҚОҒАМДЫҚ - САЯСИ ГАЗЕТІ



www.ortalyq.kz



www.instagram.com/ortalyq.kz/

СЕЙСЕНБІ, 4 ШІЛДЕ, 2023 ЖЫЛ №73 (23 249)



www.facebook.com/ortalyq.kz/



info@ortalyq.kz

• ДЕНСАУЛЫҚ

Жедел жәрдемде жаңа орталық

Қарағанды облыстық жедел медициналық жәрдем станциясының базасында симуляциялық оқу орталығы ашылды. Мұнда жедел жәрдем қызметкерлері, сондай-ақ, барлық тілек білдірушілер оқып, жаңа реанимациялық әдістерді үйрене алады. Төрт симуляциялық орталыққа халықаралық стандарттарға сай келетін заманауи жабдықтар сатып алынған. Ересектер мен балалардың негізгі және кеңейтілген жүрек-өкпе реанимациясына арналған манекендер әкелінген.



Гүлнұр СЕРІКЖАНҚЫЗЫ,
«Ortalyq Qazaqstan»

Муляждар адам анатомиясын дәлме-дәл қайталайды, бұл реанимациялық шаралар кезінде процесті бақылауға көмектеседі. Сондай-ақ, апат пен төтенше жағдай кезінде жаракат алу тренажерлері және босану терапиясына арналған тренажерлер бар.

– Облыстық жедел жәрдем қызметінде 1500-ге жуық адам жұмыс істейді, оның ішінде, дәрігерлер, фельдшерлер, жүргізушілер бар. Бұл орталық қажеттіліктен туындады. Енді тұрақты негізде шақыртуларға шығатын әрбір қызметкер өзінің кәсіби дағдыларын ұдайы шыңдай алады. Қарағандының бес қосалқы станциясының, Саран, Шахтинск, Абай, Теміртау және Балқаштың дәрігерлері мен фельдшерлері оқитын болады. Біздің орталыққа және аудандық қосалқы станциялардың қызметкерлеріне бару мүмкіндігі бар, – дейді облыстық жедел медициналық жәрдем станциясы медициналық қызметтер сапасын бақылау жөніндегі директорының орынбасары Ардақ Науанова.

Симуляциялық орталық базасында «Үздік жедел жәрдем бригадасы – 2023» байқауы өтті. Байқауда жеңімпаз атанған Балқаш командасы өз білімі мен дағдыларын шыңдап, манекен көмегімен дайындауда. Тамыз айында балқаштықтар Семейдегі республикалық байқауда Қарағанды облысының атынан қатысып, біліктілігін көрсетеді.

• МЕРЕКЕ ШУАҒЫ

«Бабамыздың үні сенсің, Домбыра!»

Арқа аспанында алапат рух қалықтаған күй-керуені кешегі күні елді елең еткізді. Дәлірек айтқанда, Ұлттық домбыра күнінде бір мезетте қасиетті қара домбыраны жанына балаған 600 домбырашы орталық саябақта Дәулеткерейдің «Қосалқа», Құрманғазының «Балбырауын» және «Адай» күйін күмбірлетті. Қали Байжанов атындағы концерттік бірлестіктің Тәттімбет атындағы академиялық қазақ халық аспаптар оркестрі бас, балдырғандар қос болған күй мерекесі – бұл күннің қадір-қасиетін және бір паш еткендей-ді. Мұндай мәні зор игі іске ұйытқы болған – облыс әкімдігі мен облыстық мәдениет, архивтер және құжаттама басқармасы.



Облыстағы балалар музыка және өнер мектептерінің оқушылары, домбыра үйірмелерінің қатысушылары, фольклорлық ансамбльдер, қазақ оркестрі, мемлекеттік шығармашылық тапсырыс қатысушылары, домбыра сыныптарының ұстаздары бір сәтте біртұтас ансамбльге айналғандай.

Қазақ домбыраны бірге жасасып келеді. Домбыраның үнінде тарих, салт-дәстүр, құндылық бар. Содан да, сірә, домбыра мен күй ұрпақтан-ұрпаққа аманат болып жалғасып келе жатыр.

– Домбыра – қазақ елінің көнекөз шежіресі. Жанымыздың айнымас бөлігі. Қазақ халқының көнеден келе жатқан ұлттық аспабы. Халқымыздың асыл қазынасы, ұлттық мұрасы, бабалар аманаты. Қазақ халқы әрқашан домбыраны қадір тұтып, төріне іліп, қастерлеген. Ұлт аманатына айналған домбыра өз қасиетін жоғалтпақ емес. Осындай игі шаралар елдің рухын көтереді, – деді халық шығармашылығы

бөлімінің әдіскері Өсем Алпысбайқызы.

Жиналған қауым назарына домбыраның шанағынан Тәттімбет, Қазанғап, Дина, Сүгір сынды күй алыптарының туындылары ұсынылды.

Сонымен қатар, саябақ сахнасында «Арқа сазы» фольклорлық-хореографиялық ансамблі «Домбыра – думан» мың бұралған би композициясын халыққа паш етті. Кеште тек күй ғана орындалып қоймады. Дәстүрлі әндер де дәріптелді. Өнер кешіне домбыраны жанына серік еткен дәстүрлі әншілеріміз Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Дәуренбек Әркенов, Меруеш Башай, халықаралық және республикалық конкурстардың лауреаты Ержан Базарбеков, Құрманш Ыбышев, Медет Осатаев, Дулат Аханов, Гүлмира Тапай, Ришат Шәбденов ән әулетті. Балван Шолақтың «Ғалия», Құрманғазының «Серпер», К.Әзірбаевтың «Көк шалақ», Дәулеткерейдің «Көроғлы», А.Сейдімбек

тің «Дәурен-ай!», Н.Тілендиевтің «Махамбет», Е.Хасанғалиевтің «Атамекен» сияқты әндері көптің көкейіне қонақтап жатты.

Қазақтың ұлттық аспабы қасиетті домбыраны ұлықтап, ұлттық рухты асқақтатып, мәдени мұраны сақтау мақсатында бекітілген мереке жыл сайын қанатын кең жайып, халықтық мейрам сипатын иеленіп келеді.

Оған дәлел – осы күні Әлихан Бөкейхан ауданындағы Майқұдық орталық саябағында бір мезгілде 300 адам күй шертуі. Күй тартуға қабілетті 7 жастан 60 жасқа дейінгі барша ықылас танытушылар тартылды. Оның арасында қарапайым қала тұрғындары да бар. «Домбыра – бабалардың аманаты» аталған флешмобы жер-жерде жалғасын тауып жатты.

Қарақат ҚҰРМАШЕВА,
Л.Гумилев атындағы ЕҰУ-дың
II курс студенті

• ӨЗЕКТІ

Ойын алаңының сапасы ойлантады

Бейкамдық сәтсіздікке бастайды. Әдетте біреудің немқұрайлылығы екіншісіне таяқ болып тиіп жатады. Мәселен, қатты желдің салдарынан Қарағандының ойын алаңында ойнап жүрген балалар жасанды көгалмен бірге ұшып кетіп, зардап шекті. Бұл оқыс оқиға біраз жайттың басын ашты. Оның негізгілері – жауапсыз басшы, балалар ойын алаңының сапасы, бала қауіпсіздігі мәселелері, т.б. Аймақ басшысы Ермағанбет Бөлекпаев аудан әкімі орынбасарын қызметінен босатып, тиісті мекемеге ойын алаңының қауіпсіздік шараларын қатан сақтауды тапсырды.



Гүлнұр СЕРІКЖАНҚЫЗЫ,
«Ortalyq Qazaqstan»

Оқыс оқиға «Көгілдір тоғандар» шағын ауданында 19 маусым күні болды. Ойын алаңында жасанды көгал бекітілмегеннен, онда ойнап жүрген балаларды көгалмен қоса жел ұшырып әкетіп, сегіз жастағы бала бас жаракатын, тоғыз жастағы бала орташа ауыр жаракат алды. Қала әкімі Мейрам Қожухов бұл көгалдың әлі пайдалануға берілмегенін желідегі парақшасында жазды.

«Бұл жасанды көгалды жаюмен мердігер ұйым өткен аптадан бастап айналыса бастаған еді. Ол периметрі бойынша ғана бекітілген, бірақ пайдалануға берілмеген, себебі ойын элементтерін орнату керек болатын. Ата-аналардан осындай ауа райында балаларды қараусыз қалдырмауын сұраймын», – деді қала әкімі.

Көп ұзамай аймақ басшысы Ермағанбет Бөлекпаев осы оқиғаға қатысты Әлихан Бөкейхан ауданы әкімінің ауаларды абаттандыруға жауапты орынбасарын жұмыстан шығаруды талап етті. Сондай-ақ, тиісті мекемеге қалада қауіпсіздікті күшейту үшін абаттандыру ережелерін қайта қарау керектігі жөнінде тапсырма берді.

– Өткен аптада төтенше жағдай орын алды. Ересектердің немқұрайлылығынан екі бала зардап шекті. Мен бірнеше рет ескерттім және тағы да қайталаймын: ойын алаңдарында ең алдымен қауіпсіздікке мән беріңіздер! Футбол қақпалары мен сәулет



нысандарын тексеріп, нығайтыңыздар, ештеңе құлап жатпауы керек. Мердігерлер асығыстық танытып, тезірек ақша алғысы келеді, ал кейбір әріптестеріміз бұған көз жұмады, – деді Ермағанбет Бөлекпаев аппараттық кеңесте.

Ол қала әкіміне Әлихан Бөкейхан ауданы әкімінің орынбасарын жұмыстан шығаруды тапсырып, құқық қорғау органдарына мердігердің жауапкершілігіне құқықтық баға беруді сұрады.

Қарағанды қаласының тұрғында-

монтаж жасалу керек. Жақында Майқұдықта болған оқиғадағы нәтижені күтудің қажеті жоқ. Барлық мердігерлер қатаң бақылауға алынсын, – деп баса айтты Ермағанбет Бөлекпаев.

Әр ата-ана бауыр еті баласы үшін

• ЖАҒЫМДЫ ЖАҢАЛЫҚ

Ұлттық басылым күні бекіді

Мереке күнтізбесі тағы да бір атаулы күнмен толықты. Ақпарат және қоғамдық даму министрі Дархан Қыдырәлі 2 ақпан – Ұлттық басылым күні болып бекітілгенін Facebook парақшасында жариялады. Бұл мерекенің дәл осы күнге нақтыланғандығының да өз мәнісі бар.



Сағыншы ӘБІЛ,
«Ortalyq Qazaqstan»

– Бастауында Ахмет Байтұрсынұлы, Әлихан Бөкейхан, Міржақып Дулатұлы секілді ұлт зиялылары тұрған «Қазақ» газетінің алғашқы нөмірі осыдан 110 жыл бұрын 2 ақпан күні жарық көргені белгілі. Алаш ардақтыларының қолтаңбасы қалған газет ұлттық ренессанстың қайнар көзіне айналып, халқымыздың ақыл-ойын, сана-сезімін бөлек арнаға бұрды, – дейді министр.

Осыған дейін Мемлекет басшысы Қазақ радиосының 100 жылдығы аясында 1 қазанды «Радио қызметкерлерінің күні» деп ресми атаған-ды. Енді алдағы уақытта журналистер үшін тағы да бір мереке белгіленіп отыр.

Мереке мамыр айында жарияланған Үкімет қаулысының жобасына сай бекітілді. Онда Ресей, Әзірбайжан, Тәжікстан, Қырғызстан секілді елдерде ұлттық басылымның алғашқы шыққан күнін атап өту дәстүрге айналғандығы туралы айтылған. Соған орай, қазақ баспасөзінің бастауында тұрған «Қазақ» газетінің алғашқы санының шығу тарихын да маңызды күнге айналдыру басты назарға алынды. «Қазақ» – 1913-1918 жылдар аралығында жарық көрген қоғамдық-саяси және әдеби газет. Бірінші нөмірі – 1913 жылы 2 ақпанда шықты. 1915 жылға дейін газет аптасына бір рет, кейін аптасына екі рет шықты. Газеттің жарық көруіне қаржылай көмектескендердің қатарында Мұстафа Шоқай тұрды. Газеттің 265 нөмірі жарық көрді. Басылымның ұйымдастырушысы және газет редакторы – Ахмет Байтұрсынұлы.

алаңдайды. Әсіресе, ойнайтын жері қауіпсіз болғаны маңыздырақ. Өйткені, бала ойынмен өседі.

Жел ұшырып әкетіп, жерге соғылып, ауыр жаракат алған балалар күні кеше ауруханадан емделіп шықты.

– Балалар жаз мезгілінде көбінесе далада ойнайды. Көзден таса қалдыруға қорқамыз. Жазым деген аяқ асты. Күні кеше газонмен бірге ойнап жүрген баланы жел ұшырып әкеткен оқиғаны естіп, ата-аналар алаңдап қалды. Кейін салынған ойын алаңдарының сапасы мәз емес екенін көзіміз көріп жүр. Балаларымыз ойнайтын жер тура жолдың жиегінде. Ойнап жүріп, жолға шығып кете ме деп алаңдаймыз. Ойын алаңы ескілеу, дегенмен, балалар үшін қауіпсіз, – дейді қаладағы Карл Маркс көшесінің тұрғыны Гүлзахан Жылкелдіқызы.

Қала ішінде тозығы жеткен ойын алаңдары көп. Қарағанды қалалық мәслихатының депутаттары өткен аптада қаладағы бірнеше балалар ойнайтын алаңды аралап шықты. Қарағандыдағы Перронная, Вагонная, Защитная көшесіндегі балалар ойын алаңының кемшіліктерін көріп, бұл мәселелерді шешу жолдарын талқылады.

Ал, Қазыбек би ауданындағы аудан әкімдігінің жоспарлау және абаттандыру бөлімінің басшысы Нариман Итқарин ойын алаңдарының сапалы болуына тұрғындар жауапкершілікпен қарауы керек дейді.

– Быыл Қарағанды қаласы Қазыбек би ауданы бойынша 15 аула абаттандырылды. Бұдан басқа, асфальт төселіп, бордюрлер қойылады, екі спорт корты салынады. Алаңдарды бақылауға келер болсақ, мердігерлер жіберген кемшіліктер ескеріледі. Тұрғындар ойын алаңына жауапсыз қарайды. Салдарынан жабдықтар сынады. Тұрғындар осыны ескерсе дейміз, – дейді Нариман Итқарин.

ВАЛЮТАЛАРДЫҢ РЕСМИ БАҒАМДАРЫ:

•EUR/KZT 490.22

•USD/KZT 449.33

•RUB/KZT 5.17

•CNY/KZT 61.97

Қазақстан Ұлттық Банкінің 3 шілде, 2023 жылғы дерегі бойынша

